

Biologische ruwvoerders telen, hoe pak ik dat aan?

Half juni organiseerden we binnen het project 'Bioclusters' een webinar rond biologische ruwvoederwinning op melkveebedrijven. Biobedrijfsadviseur Wim Govaerts deelde enkele tips voor een gevarieerd teeltplan, in functie van een evenwichtig rantsoen met voldoende energie en eiwit.

Gras-klaver als motor

Een aantal wettelijke aspecten bepalen de spelregels binnen deze biologische bedrijfsvoering. Zo mag je geen gebruik

maken van chemisch-synthetische kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen en mag er maximaal 170 kg stikstof aangevoerd worden uit dierlijke

mest (of minder ten gevolge van MAP 6). Vlinderbloemigen vormen bijgevolg de sleutel om extra stikstof in je systeem te brengen. Via deze stikstof-fixeerdere is het mogelijk om ook binnen de biologische spelregels voldoende opbrengst te halen. Ze fixeren rond 50 kg stikstof per ton droge stof/ha/jaar. Streef in je maai- en graasweides naar een klaveraandeel van 30% op jaarbasis.

Een evenwichtig rantsoen

Een evenwichtig biorantsoen bestaat bijgevolg voornamelijk uit gras-klaver, aangevuld met mais, granen en voederbieten voor extra energie; en erwten of bonen voor extra eiwit. In tegenstelling tot een maaskuil zal de samenstelling van gras-klaver sterk evolueren in functie van het moment in het seizoen of het weer. Het voorjaar, met koude nachten en bodems maar relatief warme dagen, levert snedes die rijk zijn aan koolhydraten maar arm aan eiwit. Naarmate de nachten en de bodem warmer worden, zullen de stikstoffixatie en mineralisatie stijgen en het eiwitandaal in je snede toenemen. Klaver zal bovendien een groeipiek

vertonen in de zomer, terwijl gras voornamelijk de sterkste groei kent in het voor- en najaar. De oplossing voor een rantsoen dat het jaar rond stabiel is? Serveer de gras-klaver op z'n Italiaans aan je koeien, namelijk in lasagnekuilen, of combineer op z'n minst één vroege met één late gras-klaver-snede.

Graskeuze

Italiaans raaigras is over het algemeen geen goed gras om te combineren met klavers, omdat het vrij agressief groeit en de klaver kan overheersen, met als resultaat te weinig eiwitopbrengst. Waar Engels raaigras vroeger goed rende in combinatie met klaver, zien

we de laatste jaren een zoektocht naar iets droogtetolerantere grassen. Veldbeemd heeft om deze reden potentieel om samen met Engels raaigras en klaver in te zaaien in graasweides. In maaibeides vormen kropbaar en rietzwenk goede alternatieven voor Engels raaigras.

Klaverkeuze

Rode klaver vormt een penwortel en kan hierdoor dieper z'n vocht en nutriënten halen, wat resulteert in een hogere productiviteit. Witte klaver legt z'n stengels op de grond en vormt bijwortels met uitlopers. De productiviteit is iets lager bij witte klaver maar deze soort zal beter de bodem bedek- ▶

Sander Van Haver

innovatieconsulent Bio-omschakeling
sander.van.haver@biozoektboer.be

Sanders agendatips

Bedrijfsbezoek biologische melkveehouderij

26 augustus, Gelato Farm, Gieveldstraat 47, Voeren

Binnen biocluster Voeren-Haspengouw plannen we ons volgende bezoek rond biologische melkveehouderij. We zijn te gast bij Marc Roex in Voeren, die bijna drie jaar geleden de stap naar bio zette. Pieter Van Rumst (Obs'Herbe) werkte een interessant beweidingsschema uit voor het bedrijf, dat tijdens het bezoek uitgebreid wordt toegelicht.

Demonstratie rassenproef robuuste aardappelen

28 augustus, Rue du Zémont, Gembloux

Voor het tweede jaar organiseert CRA-W, in samenwerking met Fiwap en Biowallonie, een rassenproef met robuuste aardappelrassen. Doel is om de resistentie of het tolerantieniveau van elke variëteit tegen phytophthora te zien. De proef werd niet behandeld met koper of met een ander fungicide. Je zal er ook kunnen netwerken met partners uit de bio-aardappelsector.

www.biozoektboer.be

Het project 'Bio zoekt Boer' is een samenwerking tussen Boerenbond, ABS, BioForum en wordt financieel gesteund door de Vlaamse overheid.

ken en lege plekken begroeien. Rode klaver leent zich dus beter voor maaiweides, witte voor graasweides. Aandachtspunten voor een goede klavergroei zijn een voldoende hoge ph en voldoende fosfor, kalium, magnesium, calcium, zwavel en molybdeen. De in bio toegelaten hulpemeststoffen zoals kaïniet, kalk, gips en kieseriet kunnen helpen om de nutriëntengehaltes in de bodem in evenwicht te houden.

Mais

De opbrengst van biomais kan dicht in de buurt van gangbare opbrengsten komen als deze een juiste plek in de teeltrotatie krijgt. Dat wil zeggen: vlak na gras-klaver, zodat er voldoende stikstoflevering is. De mechanische onkruidbestrijding is in deze teelt een belangrijk aandachtspunt: niet te vroeg zaaien, een vals zaaibed, wiedegeen in voor- en na-opkomst en na opkomst schoffelen vormen hier de uitgangspunten.

Voederbieten

Biobieten zijn op het vlak van energie-inhoud een droom om te voederen aan je dieren, maar ze zijn niet eenvoudig te telen. Aan deze teelt komt relatief veel handenarbeid te pas. Reken op 1000 tot 1500 euro wiedkosten per ha. Daartegenover staat dat de voederwaarde in goede jaren makkelijk kan oplopen tot zo'n 5000 euro per ha. Deze teelt is dus te verantwoorden als je er voldoende hoge opbrengsten mee kunt behalen. Durf de mechanische onkruidbestrijding in deze teelt uit te besteden aan een loonwerker of bio-akkerbouwer.

Granen

Biogranen zijn gelukkig wel een eenvoudige teelt wat onkruidbestrijding betreft, als we de vergelijking maken met bieten of mais. Als je het strategisch aanpakt, is er in deze teelt zelfs geen onkruidbestrijding nodig. Stonden er op het graanperceel gedurende de voorgaande jaren veel zomerteelten

Streef in je maai- en graasweides naar een klaveraandeel van 30% op jaarbasis.

– denk aan mais – dan zullen voorjaarskiemers het hoofdaandeel hebben in de onkruidzaadbank. Als je op deze percelen aan de slag gaat met wintergranen, dan zal de onkruiddruk relatief beperkt blijven. Najaarskiemers zoals muur en paarse dovenetel kunnen soms parten spelen. Maar over het algemeen blijven ze klein in de winter en worden ze in het voorjaar ingehaald door de graanteelt. Belangrijk is dus dat het graan voldoende ontwikkeld de winter ingaat en tijdig ingezaaid wordt.

Veldbonen en erwten

De teelt van veldbonen is in Vlaanderen nog relatief onbekend, maar wint in snel tempo aan populariteit. Het gewas bevat relatief veel eiwit en veel energie en kan als GPS (geheleplantensilage) in deegrijp stadium of droog geoogst worden. De onkruidbeheersing vormt voornamelijk in de afrijpingsfase een aandachtspunt. Kies daarom strategisch voor wintervariëteiten en oogst niet te laat! Veldbonen worden vaak in combinatie met granen geteeld: triticale bijvoorbeeld past mooi bij de groei van winterveldbonen en heeft ongeveer hetzelfde afrijpingsmoment. Erwten zijn een gelijkaardige maar iets moeilijkere teelt dan veldbonen. Ze zijn iets legergevoeliger en worden bijgevolg zelden zuiver geteeld. ■

Bioclusters is een gezamenlijk project van Innovatiesteunpunt, Boerenbond, BioForum en Algemeen Boerensyndicaat en wordt financieel gesteund door de Vlaamse overheid.